PERSPECTIVA ETIOLOGICĂ A FAPTEI DE DISTRUGERE SAU DETERIORARE INTENŢIONATĂ A BUNURILOR SĂVÂRŞITĂ DIN MOTIVE DE URĂ SOCIALĂ, NAŢIONALĂ, RASIALĂ SAU RELIGIOASĂ

LUDMILA NEGRITU

Universitatea de Stat din Moldova

Distrugerea sau deteriorarea intenţionată a bunurilor săvîrşită din motive de ură socială, naţională, rasială sau religioasă este incriminată la lit.b) alin.(2) art.197 CP RM, apărând pe post de variantă agravată, întucât prezintă riscuri grave pentru siguranţa şi ordinea publică, dat fiind potenţialul înalt de provocare a tulburărilor sociale. Oportunita-tea incriminării faptei de distrugere sau deteriorare intenţionată a bunurilor având ca motivaţie ura, se explică prin relaţiile de confor-mare comprehensive, cu emiterea unui mesaj elocvent de promovare a egalităţii, toleranţei şi non-discriminării în societate; or, faptele comise din ură pot exacerba tensiunile existente între grupuri şi pot contribui la tulburări interetnice sau sociale.

Infracţiunile motivate de ură au o diversă proiecţie etiologică, fiind determinate fundamental de prezenţa unor stereotipuri, prejudecăţi în evaluarea unor grupuri sociale. Prejudecăţile sunt analizate ca „expresii ale unei atitudini sociale sau ale unei credinţe defavorabile, ale unor sentimente negative sau ale manifestării unui comportament ostil şi discriminatoriu faţă de membrii unui grup, ca urmare a faptului că aceştia fac parte din grupul respectiv. Prejudecăţile iau forme dife-rite: rasismul, xenofobia, antisemitismul, în funcţie de caracteristicile grupului-ţintă.

Pornind de la perspectiva etiologică a faptelor cercetare, distingem două forme de manifestare a acestora, şi anume: modelul ostilităţii şi modelul selecţiei prin discriminare (se aplică şi infractorilor care nu simţeau ostilitate faţă de victime, ci le-au ales în baza prejudecăţilor sau stereotipurilor referitoare la vulnerabilităţile acestora).

Odată cu evaluarea nivelului de stereotipizare a societăţii şi a facto-rilor ce conduc la conturarea prejudecăţilor este posibilă elaborarea unor măsuri eficiente de prevenire a infracţiunilor motivate de ură, mai cu seamă a faptelor de distrugere sau deteriorare intenţionată a bunurilor săvârşite din motive de ură socială, naţională, rasială sau religioasă.